

Johan:

Hej och välkomna till litteraturreсан. Jag heter Johan Hemmingsson och arbetar som litteraturutvecklare region Jämtland Härjedalen.

Under åtta avsnitt av den här podden ska jag ta ett snack med en författare från varje kommun i länet. Vi kommer prata om högt och lågt, författarskap, skrivande och vad som än kan dyka upp. Vem vet, det kan bli lite tull då. Nu, braal ma.

Johan:

I dagens avsnitt av litteraturreсан gör vi ett nedslag i Östersunds kommun och med oss idag så har vi författaren Linn Åslund, välkommen Linn!

Linn:

Tack.

Johan:

Om du skulle berätta för våra lyssnare, som inte riktigt känner till dig, vem du är – hur skulle du beskriva dig själv då?

Linn:

Ja rent yrkesmässigt så är jag barnboksförfattare och översättare. Privat så är jag också tonårsmorsa, vilket jag trivs väldigt bra med.

Ja, typisk kulturkvinnan.

Johan:

En typisk kultur kvinna. Det är lite intressant det där att du presenterar dig själv som barnboksförfattare. Gör du skillnad på barnboksförfattare och vanlig författare?

Linn:

Nej, det var du som gjorde det när du sa vanlig författare.

Johan:

Det har du ju rätt i, jättebra ståndpunkt där. Nej, du det tar jag tillbaka. Men du är barnboksförfattare och det det är så du vill bli presenterad.

Du har ju skrivit dels trilogin om Ester Tagg, men innan vi ska berätta lite mer om Ester Tagg så tänkte jag att vi börjar med att prata om hur det kom sig att du började skriva.

Linn:

Ja, det började när jag var ganska liten för jag tyckte det var väldigt roligt och berätta historier för mina kompisar. Innan jag kunde skriva så berättar jag alltid de mest halsbrytande historierna för mina kompisar med mig och mina kusiner i huvudrollerna och det var alltid lite svårt för mina kompisar och veta om det liksom var en saga eller om jag bara blåljög eller liksom, hur det var med de här berättelserna?

Och så var det en gång på, vad säger man nu, i förskolan, förskoleklass – sexårsåldern – så hade det blivit bråk för att jag hade berättat någon sån där grej om vad jag hade gjort i helgen med mina kusiner och vi hade jagat mördare och allt vad det var och det hade blivit bråk med mina kompisar för de hävdade att jag ljög och jag tyckte ju inte att jag ljög. Jag berättade ju

bara en bra historia.

Och sen så på vägen hem där, så det var min mormor som hämtade mig och då sa hon så här att, "Men Linn du som har så mycket historier i ditt huvud, borde inte du blir författare när du blir stor?". Och då var det som att liksom polletten trillade ner för jag kunde ju redan läsa och tyckte väldigt mycket om att läsa och blev mycket läst för, så det har ju varit liksom plan A sedan sexårsåldern. Sen tog det lite tid att ta sig dit, men så var det.

Johan:

Det där är väldigt intressant för att många av oss kommer ju säkert ihåg våra första drömyrken. Jag kommer ihåg att när jag var sex år så skulle jag bli bonde, men du skulle bli författare redan från början?

Linn:

Ja fast jag har också haft delfin tränare och kyrkogårdsmästare på agendan. Fast författare har liksom varit med hela vägen.

Johan:

Ganska vitt spann däremellan delfinskötare och kyrkogårdsarbetare.

Linn:

Ja, haha.

Johan:

Ja nej, men vad bra. Men någonstans så måste det jag börja tagit tag i den här drömmen och bestämt dig för att nu så ska jag sätta mig ner och börja skriva, för jag ska bli författare. När det händer det?

Linn:

Ja, det var någonstans mellan att jag var 25 och 30 år som jag liksom aktivt började skriva och skicka in ganska dåliga manus till förlag.

Och sen så, ja jag håller väl på aktivt i, ja nästan tio års tid tror jag – från det att det var första gången jag skickade in ett manus till att jag faktiskt fick ett antaget. Jag brukar på frågan, hur orkar man hålla på så länge? Då brukar jag säga det, ja men i halvtid ungefär, efter fem år så slutade jag få såna här standardsvar, och då fick jag istället något i stil med "ja men du är du är inne på något, men du skulle behöva göra det här och det här" och så vidare så då hängde jag i ett tag till och sen så var det 2017 som jag skrev avtal på det som blev Ester Tagg-trilogin sen.

Johan:

Var det barnböcker som gäller redan från början?

Linn:

Ja.

Johan:

Och det var ett medvetet val ifrån dig?

Linn:

Ja, absolut.

Johan:

Hur kommer du fram till det?

Linn:

Alltså, jag tror att det har att göra med mina egna läsupplevelser för jag läser ju både barnböcker och vuxenböcker, alla möjliga genrer och allting sånt. Men mina bästa läsupplevelser de beskriver jag nästan alltid som när man läste någonting riktigt bra när man var liten, alltså den här liksom när man bara sugts med och i princip lever i den här världen hela tiden. Så jag tror att det handlar också om att jag vill liksom tillbaka till den känslan när jag skriver. Att det finns liksom ingenting som knäckar den där barndomsupplevelsen.

Johan:

Nej, precis. Och när började du skriva om Ester Tagg?

Linn:

Oj. Det har varit en ganska så här lång process för namnet har jag haft med mig jättelänge, sen så i den här formen så måste ju det ha varit någon gång kanske, år 2014 kanske.

2013-2014, någonstans där och sen så var det en väldigt lång process från det att förlaget, Rabén och Sjögren sa att de var intresserade tills det faktiskt det blev ett avtal och en bok.

Johan:

Vi ska alldeles strax ta och prata lite mer om själva bokserien, trilogin om Ester Tagg, men först och främst så ska vi reda ut ett genre-begrepp här. Du har ju kallat din trilogi om Ester Tagg för steampunk, går det att förklara vad steampunk är?

Linn:

Alltså, jag tyckte att jag hade en jättebra förklaring på det länge och det är så här att steampunk är alltid svårt att definiera men man känner alltid igen det när man ser det – och det har jag använt i väldigt många sammanhang. Sen har jag förstått att det är också en definition man använder om porr, men det man kan säga är att dagens steampunk, det är ju att man skriver lite i den tradition som, om vi tänker oss, Jules Verne, som skrev om månfärder och ubåtar innan man riktigt hade tekniken – ubåtar hade man väl lite tekniken för –men att man liksom skriver med något slags historiskt perspektiv som i Ester Tagg så är det ju ett flygande piratskepp, men det flyger ju inte för att det är magiskt utan det är ju mekaniskt det kan flyga. Så det är mycket så här historisk teknik och mycket artonhundratalsmekanik.

Johan:

Min tanke när jag hör steampunk det är ju båda orden har steam som betyder ånga och punk som stavas och kanske uttalas "punk" på svenska och – jag som är uppvuxen i punkgenren – jag tycker jag ser ganska mycket punkare i Ester Tagg faktiskt.

Linn:

Ja, jag är ju också gammal punkare. Så jag tycker ju också att det är... Man kan ta det bästa ur historien på något sätt och så skruva till det så som man själv tycker att man tycker är roligt och som passar berättelsen.

Johan:

Ja, jag hör att du och jag ska gå och gå igenom varandras skivbackar om en liten stund, men först och främst så ska vi prata mer om Ester Tagg. Stanna kvar.

Johan:

Ester Tagg är alltså namnet på bokserien. Det är en trilogi, tre stycken böcker där vi får träffa den föräldralösa flickan Ester Tagg som bor på ett barnhem.

Och det som slår mig när jag läser hela den här trilogin, det är ju att det finns en röd tråd som går genom alla tre böckerna, samtidigt som det finns avsnittshistorier i de här böckerna. Visste du redan från början när du började skriva att det skulle bli en trilogi om Ester Tagg?

Linn:

Nej, det gjorde jag inte, utan det var så här att jag skrev det som nu är första boken om Ester Tagg och så lämnade jag ett litet öppet slut för jag tänkte så här att om jag har sådan tur att ett förlag vill ge ut det här och det blir liksom en hit, då kan man liksom fortsätta skriva på den här berättelsen, så så långt var det medvetet. Men sedan så när det kom så långt att jag började diskutera med förlaget så var det faktiskt förlaget som föreslog att det skulle bli en trilogi.

Och då knöt jag ihop resten av historien utifrån det.

Johan:

Så du hade liksom inte tanken på att, ja nu ska jag inte spoila någonting för våra lyssnare här som inte har läst, men hade du någonsin tanken på att... Ja redan i första kapitlet i första boken så får vi ju en försmak av vad som är Ester Taggs inre driv och det löses ju inte i första boken, utan det är ju längre fram i bok nummer tre som vi får vara med om att Ester Tagg finner sin dröm helt enkelt och det fanns liksom inte på kartan när du började skriva första boken?

Linn:

Nej, inte på det sättet utan jag tänkte så här. Bokbranschen är tuff, "jag gör så här" men sen som sagt var när det blev förslag om en trilogi, då blev det ju så givet hur det skulle sluta och då jobbade det utifrån det helt enkelt.

Johan:

Just precis, och en annan sak som slår mig när jag läser de här böckerna, det är att det finns ett konstant framåt driv. Det är ju inte en död sekund någonstans i boken, utan Ester Tagg driver ju på väldigt väldigt mycket hela tiden. Hon driver ju själv historien framåt och även om det är lite saker som ramlar ner framför henne så får hon ju ta itu med det. Hur hur gick tankarna när du skulle liksom skapa själva språket i berättelsen?

Linn:

Oj, det är svårt att svara på. Jag brukar säga att jag har en ganska nära relation till min inre liksom sexåring och Ester Tagg är ju lite äldre än så, men jag tror också att jag kan sätta mig in i det här barnperspektivet väldigt mycket så att hitta Esters röst var inte så svårt. Det tar alltid ett litet tag innan man kommer in liksom i berättelsen så mycket. Men när jag väl hade gjort det då var det så mycket som föll på plats så det, det satte sig ganska tidigt sen, så om man tänker sig själva drivet och texten och sådär. Jag tycker ju själv att det är sjukt roligt att jobba med bra cliff hangers. Det är ju så här när jag sitter och skriver och så tänker jag liksom så här på barnen som ska läsa eller bli lästa för, och så tänker jag så här själv när man läser ett kapitel och så slutar det med världens cliffhanger och man blir så här, "nej men gud nu måste jag läsa ett kapitel till". Det är lite att plåga sina läsare – så rent liksom, berättarmässigt så tycker jag just det här med att jobba med cliffhangers är väldigt roligt och sen är ju Ester Tagg en sån karaktär så hon ser till att saker händer även när hon blir tillsagda att se till att

saker inte händer så ser hon till att det händer.

Johan:

Onekligen.

Du säger att du skriver lite grann för och med din inre sexåring, även om Ester Tagg är lite äldre än så. Hur mycket av Ester Tagg finns det i dig och hur mycket av Linn Åslund finns det i Ester Tagg?

Linn:

Andra säger att de ser mycket av mig i Ester Tagg. Jag tycker ju att Ester Tagg är mycket tuffare än vad jag är rent fysiskt, jag är ganska fysiskt mesig. Jag är höjdrädd och rädd för mörker och vill inte hamna under vatten och liksom sådana saker.

Men Ester hon liksom hon bara kör. Hon kastar sig in i sådana saker på ett helt annat sätt än vad jag skulle göra. Men sen så kanske det här liksom att hon har ju inte någon vidare respekt för auktoriteter och det kan jag väl känna, att det där är lite lika. Just den biten tycker jag också är väldigt rolig att skriva, just det här med att liksom barn som inte gör som de blir tillsagda. Det finns ju någonting väldigt roligt med det.

Johan:

Men det är väl en ganska viktig grej också i barnböcker att man skriver fram modiga karaktärer som vågar säga ifrån, för var skulle Pippi Långstrump ha varit idag om hon hela tiden gjorde som hon blev tillsagd?

Linn:

Ja nej, det hade ju inte varit någon Pippi.

Johan:

Nej, precis.

Kan det vara så att du har skrivit fram Ester Tagg lite grann som det barn som du hade velat vara?

Linn:

Ja, men så kan det nog vara. Ja, absolut, så är det.

Johan:

När det kommer till barnböcker så finns det ju alltid en viss ålderskategorisering där man skriver ut vilka åldrar böckerna riktar sig till.

Men, Linn, du har lite tankar och funderingar kring det här.

Linn:

Ja det här med ålderskategorisering av barnböcker. Det är ju någonting som finns till för ungefär alla inblandade utom läsarna.

Jag tycker att det är en ganska dålig idé att ta en bok och säga så här, "den här är bra för dig som är mellan sex till nio år".

Om du till exempel är 12 år och så har du lite svårt att läsa, du kanske har en dyslexi eller

någonting annat som gör att det är lite krångligt och så hittar de här jättespännande böckerna som är superbra och du tycker att de är jättehärliga att läsa och det går lätt att läsa och du liksom känner att du vinner på det här. Men så står de liksom i "sex till nio-hyllan", då är det ju inte så kul att läsa dem.

Johan:

Nej, absolut inte. Och det kan ju vara en stigmatisering också från andra, till exempel "jaha sitter du och läser böcker för sex till nioåringar, du som är 12 år gammal".

Linn:

Nej så att jag tycker att det är en extremt dålig idé. Jag finner mig i det eftersom jag är i branschen men jag skulle gärna ta bort, liksom att vi som existerar i i bokbranschen utöver liksom säljare och sådant att vi bara kunde strunta i det och säga "nej men det här är en spännande bok att testa, för just Ester-böckerna har jag fått liksom veta har ett ganska brett spann, att jag har haft fyra-femåringar som har fått dem lästa för sig och tycker att de är jättebra men också tolvåringar som har läst jag tycker att de är jättebra för att de är spännande och det har varit på deras språknivå – så jag finner mig i det här med ålderskategorisering för att jag är i branschen men jag tycker att det är en sjukt dålig idé.

Johan:

Hade du någon diskussion med förlaget kring det här? Vilken ålderskategori ni skulle rikta in er mot?

Linn:

Nej, jag var ganska inställd på det – jag hade ju läst in mig lite på branschen innan – så jag var ganska inställd på var i den här ålderskategorin den skulle hamna. Sen så blir det ju alltid när man sitter med redaktören och så där och man kanske sitter och filar på vissa meningar och vissa ord och så där och då får man liksom börja tänka, "om man är sju-åtta år har man koll på det här ordet?" För det ska ju vara någon slags lagom avvägning mellan ett språk som är bekant och lätt att läsa, men kanske också lite nya ord och lite nya begrepp så det händer någonting liksom.

Johan:

Och du nämnde ju innan här också att du är ju tonårsmamma? Dina tonåringar, läser de dina böcker?

Linn:

Nej, jag tror att de de läste kanske den första Ester Tagg, och kanske den andra. De läser mycket båda två, men inte mina böcker och det är helt okej, det är som det ska vara.

Johan:

Ja precis.

Och nu är du aktuell med en ny trilogi som kommer, Flora Wolf.

Linn:

Precis.

Johan:

Berätta lite om Flora?

Flora är en tjej i samma ålder som Ester och som lever under ganska tuffa omständigheter.

Hon har eget ansvar för sig själv och sin lillebror. Föräldrarna är borta, storasystemen har försvunnit på ett äventyr eller på ett jobb kan man säga, och alla omständigheterna gör att Flora blir indragen i ett äventyr med ett hemligt sällskap.

Och det är likadant som med Ester Tagg så går det ju väldigt fort där i början och det är – det här är ingen spoiler – det är hyresvärden som kräver att Flora ska betala hyran som hon ligger efter med och hon blir indragen i ett rätt rejält äventyr och det är samma framåtrörelse konstant i Flora som i Ester Tagg.

Johan:

Är det någonting som du har tänkt igenom innan att det ska vara det här samma drivet hela tiden?

Linn:

Ja, men alltså, jag själv är ganska skoningslös när jag läser böcker. Har inte jag blivit intresserad på första, andra, tredje kapitlet – då lägger jag boken åt sidan, och barn är ju ännu värre. Det måste ju hända grejer och sen så är det ju också mycket roligare att skriva när det är så.

Johan:

Ja för inom skivvärlden så brukar man ju prata om det så kallade läsarkontraktet. Att det finns ett oskrivet kontrakt med läsaren, att den berättelse som du presenterar i början i de första kapitlen, det är samma berättelse eller att det ska vara hela hela vägen och att det finns en röd tråd och att vi hela tiden får vara med huvudkaraktären som inte bryter från sin bana helt enkelt. Är det också någonting som du brukar ha i åtanke?

Linn:

Alltså, det gör sig ju självt.

Johan:

Visst är det så. Tredje boken i trilogin om Flora Wolf kommer i juni. Hur ser det ut framöver då?

Linn:

Det kan jag inte säga så mycket om just nu, men det händer grejer.

Johan:

Det händer grejer i alla fall. Så att vi som har fastnat för Linn Åslunds böcker vi har mer att se fram emot framöver.

Det låter jätte, jättebra.

I dagens avsnitt av litteraturresan har vi varit i Östersund och vi har pratat med Linn Åslund som skriver böcker för barn. Ester Tagg som är den färdiga trilogin och Flora Wolf, där är trilogin avslutas i juni.

Linn, jättestort tack för att du ville komma och prata med mig här idag.

Linn:

Tack själv.

Johan:

Nu tar vi lite kaffe, va?

Linn:

Det låter toppen.